39. HADİS

MÜSLÜMAN MÜSLÜMANIN KARDEŞİDİR

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

« لَا تَقَاطَعُوا ، وَلَا تَدَابَرُوا ، وَلَا تَبَاغَضُوا ، وَلَا تَحَاسَدُوا ، وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إِخْوَاناً . وَلَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثٍ »

Hadisin Türkçesi

Enes radıyallahu anh'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Birbirinizle ilginizi kesmeyiniz, sırt dönmeyiniz, kin tutmayınız ve haset etmeyiniz. Ey Allah'ın kulları, kardeş olunuz. Bir Müslüman'ın, din kardeşini üç günden fazla terk edip küs durması helal değildir."[39]

Açıklamalar

Kardeşler toplumu olan İslam toplumunda, elbette ilişkilerin çok sıcak ve kardeşçe olması beklenir. Ama Müslümanlar da nihayet birer insandır. Çok farklı sebeplerle birbirlerine kırılmış, küsmüş olabilirler. Bu durumda, aslolan kardeşlik hukukunun yeniden tesisi için dinimiz bazı tedbirler almış ve bazı yollar göstermiştir. Küsülmemesi, şayet böyle bir noktaya gelinmişse, bunun en son sınırının üç gün olduğu belirtilmektedir. Bunun ötesinde isterse bir saat olsun küs durmanın helal olmadığı bildirilmektedir.

Günlük dünyalık işler ve ilişkiler sebebiyle birbirine kırılan iki Müslüman'ın, -ciddi bir dinî sebep söz konusu olmadığı sürece- en çok üç gün birbirlerinden uzak kalabilirler.

39 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1595 (Buhârî, Edeb 57, 58, 62; Müslim, Birr 23, 24, 28, 30-32. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 47; Tirmizî, Birr 24; İbni Mâce, Duâ 5)

Açıklamalar

İki Müslüman birbiriyle karşılaştıkları zaman, biri yüzünü bir tarafa öteki diğer tarafa çevirir veya yollarını değiştirir ya da birbirlerini görmezden gelirlerse aralarındaki kardeşlik hukukunun göz ardı edildiği anlamına gelir. Bu derece birbirleriyle alakayı, selâmı sabahı kesmiş olarak en fazla üç gün geçirme hakları vardır.

Bilinmesi gereken gerçek şudur: Herhangi bir sebeple birbirine küsmüş iki Müslüman karşılaştığı zaman, kim önce selâm verirse, hayırlı olan odur.

Müslümanların birbiriyle olan münasebetlerinin yeniden düzelmesini sağlayacak ilk adımı atan, ilk sözü söyleyen, ilk kez selâm veren kişi, elbette ötekinden daha hayırlıdır. Çünkü yaptığı iş, toplumun tamamına yönelik ilişkileri onarmak ve iyileştirmek demektir. Müslümanlar arası ilişkiler selâm ile başlar. Onun için de selâmı ilk verenin daha hayırlı olduğu bildirilmiştir.

Her pazartesi ve perşembe günleri kulların amelleri Allah'a arzolunur ve yüce Rabbimiz şirk dışında kalan günahlardan dilediğini bağışlar. Birbiriyle küs iki Müslüman'ın ameli arzolununca görevli meleklere bunların amellerinin kabulünü aralarını düzelttikleri zamana kadar erteleyin, buyurulur. Yani işledikleri iyi kötü bütün amelleri bekletilir, kabul ve af muamelesine tabi tutulmaz.

Sevgili Peygamberimizin haber verdiği bu işlem, bir Müslüman için ne kadar ağır bir durumdur. Bu ağır durumdan kurtulmak için, yegâne yol, dargın olduğu kişilerle derhal barışmaktır.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Müslümanlık, toplumda kardeşliği esas alan bir dindir.
2. Müslümanlar birbirleriyle en fazla üç gün üç gece dargın durabilirler.
3. Küslerin en hayırlısı karşılaştıkları zaman önce selâm verendir.
4. Birbiriyle dargın olan Müslümanların amelleri, barıştıkları zamana kadar ilahi huzurda bekletilir, kabul veya af muamelesine tâbi tutulmaz.